

MESTO NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

MATERIÁL PREDLOŽENÝ NA PREROKOVANIE :

MsR: 4. zasadnutie

dňa: 7. 9. 2023

MsZ:

dňa:

Názov materiálu: Správa o výsledku kontroly

Dôvodová správa : v súlade so zákonom č.357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov hlavný kontrolór ako oprávnená osoba vykonal kontrolu poskytovania finančného príspevku na prevádzku neverejným poskytovateľom sociálnej služby v subjekte Mesto Nové Mesto nad Váhom.

Kontrola bola zameraná na dodržiavanie podmienok pri zmluvnom poskytovaní finančného príspevku na prevádzku neverejným poskytovateľom sociálnej služby.

Cieľ kontroly: overiť objektívny stav kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi so zameraním na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami.

Meno spracovateľa: Mgr. Peter Bača

Meno predkladateľa: Mgr. Peter Bača

Funkcia: hlavný kontrolór mesta

Funkcia: hlavný kontrolór mesta

Podpis predkladateľa:

.....

Návrh uznesenia :

Uznesenie č. /2023 - MsR

Mestská rada berie na vedomie správu o výsledku kontroly poskytovania finančného príspevku na prevádzku neverejným poskytovateľom sociálnej služby.

Správa o výsledku kontroly.

Oprávnená osoba: hlavný kontrolór mesta Nové Mesto nad Váhom, oprávnenie ku kontrole hospodárenia v rozpočtovej organizácii mesta vyplýva hlavnému kontrolórovi z ustanovenia § 18d ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého kontrolnej činnosti podliehajú rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené mestom.

Kontrolovaný subjekt: mesto Nové Mesto nad Váhom

Predmet kontroly: Predmetom kontroly bolo dodržiavanie podmienok zákona o poskytovaní finančného príspevku na prevádzku neverejným poskytovateľom sociálnej služby.

Cieľ kontroly: overiť objektívny stav kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi so zameraním na dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s rozpočtovými prostriedkami

Kontrolované obdobie: rok 2023

Platné predpisy:

- Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov

Zmenou zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) boli obciam v ustanoveniach § 75 ods. 1 až 5 a 11 novým spôsobom uložené povinnosti poskytovať finančný príspevok na prevádzku (ďalej len FPP) poskytovanej sociálnej služby.

„ Obec je povinná poskytovať finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby, ktorý neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk a poskytuje sociálne služby v zariadení, ktorým je :

1. nízkoprahové denné centrum, nocľaháreň, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
2. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu,
3. opatrovateľská služba,
4. prepravná služba,
5. odľahčovacia služba,
6. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
7. terénna sociálna služba krízovej intervencie.

Miestna príslušnosť pre poskytovanie finančného príspevku na prevádzku sa posudzuje :

- a. podľa trvalého pobytu prijímateľa sociálnej služby (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba)
- b. podľa miesta poskytovania opatrovateľskej služby (bez ohľadu na trvalý pobyt prijímateľa) – terénna sociálna služba krízovej intervencie, nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum)

V praxi to znamená, že obyvateľ s trvalým pobytom v Novom Meste nad Váhom môže požiadať o poskytnutie sociálnej služby u neverejného poskytovateľa so sídlom v inej obci Slovenska. Čiže aj keď si mesto neobjedná vopred u neverejného poskytovateľa sociálnych služieb daný druh sociálnej služby a neverejný poskytovateľ požiada mesto o FPP, mesto je povinné mu FPP poskytnúť, ak platí, že neverejný poskytovateľ spĺňa všetky zákonom ustanovené podmienky pre poskytnutie FPP.

V súlade s ustanovením § 75 odsek 1, písm. a), bod 1 a písm. b) a c) zákona o sociálnych službách je povinnosť mesta upravená nasledovne:

FPP je možné poskytnúť len neverejnému poskytovateľovi, ktorý:

- a) je zapísaný do registra poskytovateľov sociálnych služieb na príslušnom vyššom územnom celku (podmienky registrácie sú upravené v § 62 až 66 zákona o sociálnych službách),
- b) neposkytuje sociálnu službu s cieľom dosiahnuť zisk (§75 odsek 1 zákona o sociálnych službách),
- c) poskytuje sociálnu službu vo verejnom záujme, to znamená, že ním poskytovaný druh sociálnej služby, na ktorý žiada FPP je v súlade s §75 odsek 9 a 10 zákona o sociálnych službách:

Kontrola prijatých žiadostí neverejných poskytovateľov sociálnych služieb (ďalej len NPSS).

Neverejný poskytovateľ môže požiadať o FPP mesto v priebehu celého kalendárneho roka, na ktorý žiada o FPP. Žiadosti NPSS predchádza písomná žiadosť fyzickej osoby odkázanej na sociálnu službu o jej zabezpečenie s finančnou podporou z verejných zdrojov u ňou vybraného poskytovateľa. Následne mesto uzatvorí s NPSS zmluvu o finančnom príspevku na prevádzku z rozpočtu mesta.

Finančná podpora spolufinancovania sociálnej služby sa začne poskytovať najskôr odo dňa uzatvorenia zmluvy medzi mestom a neverejným poskytovateľom o poskytovaní finančného príspevku.

K dátumu kontroly boli evidované žiadosti od 5 NPSS. Kontrolou bolo overené, či žiadosti spĺňajú požadované doklady, ktoré tvoria identifikačné údaje žiadateľa, žiadosť obyvateľa o poskytovanie sociálnej služby, zmluva o poskytovaní sociálnej služby, rozhodnutie o odkázanosti.

Kontrolné zistenie: v jednom prípade žiadosť NPSS neobsahovala všetky potrebné dokumenty a nedodala ich ani po písomnom vyzvaní zo strany pracovníkov referátu.

Ostatné žiadosti spĺňali potrebné náležitosti, prípadne po vyzvaní doložili ďalšie dokumenty.

Pracovníci referátu počas spracovávania žiadostí kontrolujú registráciu NPSS v Registri sociálnych služieb a trvalý pobyt osoby, ktorej je sociálna služba poskytovaná.

Zmena systému financovania sociálnych služieb od 1. januára 2022 pre obce a mestá znamená finančnú záťaž. Navyše žiadosti poskytovateľov sociálnych služieb o finančný príspevok sú spravidla doručované v priebehu rozpočtového roka (nie vopred – v období tvorby rozpočtu na príslušný kalendárny rok), čo sťažuje proces zodpovedného plánovania rozpočtového hospodárenia. Napríklad v pomeroch Nového Mesta nad Váhom ide v roku o sumu cca 30 000,00. Presnú sumu nie je možné k dátumu kontroly určiť, nakoľko proces čerpania prostriedkov podlieha ročnému zúčtovaniu, ktoré bude vykonané v roku 2024.

Odporúčanie hlavného kontrolóra: odporúčam pripraviť na webovom sídle mesta informácie pre NPSS o časovom harmonograme a všetkých potrebných údajov k žiadosti o FPP tak, aby bolo možné rozpočtovať finančné prostriedky na nasledujúci rozpočtový rok. Týka sa to aj subjektov, ktoré sa plánujú v nasledujúcom rozpočtovom roku registrovať na novú sociálnu službu a následne požiadať o FPP. Oznámenie o predpokladanej výške FPP na nasledujúci rozpočtový rok je kľúčové pre mesto, aby túto požiadavku mohlo zapracovať do rozpočtu na ďalší kalendárny rok.

Kontrola spôsobu a podmienky výpočtu FPP

Spôsob a podmienky výpočtu FPP sú upravené v zákone o sociálnych službách (§77) a sú závislé od viacerých skutočností, a to:

- od druhu a formy poskytovanej sociálnej služby, ktorá určuje jednotku výkonu (napr. počet prijímateľov, počet hodín),
- od toho, či mesto je alebo nie poskytovateľom alebo zriaďovateľom daného druhu sociálnej služby, na ktorý neverejný poskytovateľ žiada FPP

A) Mesto je poskytovateľom alebo zriaďovateľom rovnakého druhu sociálnej služby, na ktorý neverejný poskytovateľ žiada FPP, FPP vypočíta/určí mesto vo výške rozdielu medzi :

- priemernými **bežnými výdavkami** na poskytovanie sociálnej služby v pôsobnosti obce za predchádzajúci rozpočtový rok (2022) v prepočte na počet prijímateľov a
- priemernými **skutočne dosiahnutými príjmami z platenia úhrady** za sociálnu službu poskytovanú v pôsobnosti obce za predchádzajúci rozpočtový rok v prepočte na počet prijímateľov (príjem z finančného príspevku Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a príjem z úhrad za poskytnutie sociálnej služby zo strany klientov)

V prípade mesta Nové Mesto nad Váhom boli k 31.12.2022 prevádzkované:

Zariadenie opatrovateľskej služby s kapacitou 14 klientov (veľkostná kategória do 40 osôb)

Zariadenie pre seniorov s kapacitou 92 klientov (veľkostná kategória do 100 osôb)

Noclaháreň s kapacitou 30 osôb (veľkostná kategória do 40 osôb)

B) V prípade, že mesto nie je poskytovateľom alebo zriaďovateľom daného druhu sociálnej služby, na ktorý neverejný poskytovateľ žiada FPP, mesto určuje výšku FPP síce rovnako ako rozdiel medzi priemernými bežnými výdavkami a priemernými skutočne dosiahnutými príjmami z úhrady za danú sociálnu službu, ale poskytovanú inými subjektami a má možnosť vybrať si pri určení výšky FPP viaceré možnosti:

V týchto prípadoch mesto pri výpočte výšky FPP nevychádza zo svojich bežných výdavkov a príjmov, ale pri určení výšky FPP môže vychádzať:

- z priemerných bežných výdavkov a priemerných skutočne dosiahnutých príjmov za danú **sociálnu službu poskytovanú v pôsobnosti inej obce** v územnom obvode príslušného vyššieho územného celku, v ktorom sa obec nachádza, za predchádzajúci rozpočtový rok, alebo
- z priemerných bežných výdavkov a priemerných skutočne dosiahnutých príjmov za danú sociálnu službu poskytovanú **inými neverejnými poskytovateľmi** sociálnej služby s finančnou podporou podľa § 77 odseku 1 a § 76 alebo § 78a zákona o sociálnych službách, v územnom obvode obce za predchádzajúci rozpočtový rok, alebo
- zo **skutočných bežných výdavkov a skutočne dosiahnutých príjmov** (z platenia úhrady za sociálnu službu) neverejného poskytovateľa sociálnej služby (ktorý žiada o FPP) za predchádzajúci rozpočtový rok, alebo
- z **predpokladaných bežných výdavkov a predpokladaných príjmov** (z platenia úhrady za sociálnu službu) neverejného poskytovateľa sociálnej služby, ktorý žiada o FPP na príslušný rozpočtový rok, ak neverejný poskytovateľ sociálnej služby neposkytoval túto sociálnu službu v predchádzajúcom rozpočtovom roku.

Kontrolné zistenie: od poskytovateľa Sýkorka, n.o. je potrebné v zmysle § 77, ods. 1, písm. c zákona č. 448/2008 spočítať kapacitu zariadenia pre seniorov (40 osôb) a kapacitu zariadenia opatrovateľskej služby (14 osôb) a zariadenie posudzovať vo veľkostnej kategórii od 41 do 100 osôb.

Hlavný kontrolór na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča: vyžiadať súhrn bežných výdavkov, skutočný príjem z príspevkov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len MPSVR SR) a skutočný príjem za úhrady za sociálnu službu od klientov Sýkorky, n.o. za rok 2022, aby mohol byť vykonaný prepočet FPP.

Do priemerných bežných výdavkov, do skutočných bežných výdavkov alebo do predpokladaných bežných výdavkov na poskytovanie sociálnej služby **sa nezapočítajú** bežné výdavky a predpokladané bežné výdavky na vykonávanie, zabezpečovanie alebo utváranie podmienok na vykonávanie iných činností podľa § 15 ods. 3 zákona o sociálnych službách. (ide o vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností, ktoré zvyšujú kvalitu sociálnej služby).

Do priemerných skutočne dosiahnutých príjmov, do skutočne dosiahnutých príjmov a do predpokladaných príjmov z platenia úhrad za sociálnu službu **sa nezapočítajú** skutočne dosiahnuté príjmy a predpokladané príjmy z platenia úhrad za vykonávanie, zabezpečovanie alebo utváranie podmienok na vykonávanie iných činností podľa §15 ods. 3 zákona o sociálnych službách (ide o vykonávanie odborných činností, obslužných činností a ďalších činností, ktoré zvyšujú kvalitu sociálnej služby).

V praxi to znamená, že tak do výdavkov ako aj príjmov z úhrad je možné **započítať len** bežné výdavky na **odborné, obslužné a ďalšie činnosti spojené s poskytovaním danej sociálnej služby** (§ 16 až 18 a § 61 ods. 8 a 9 zákona o sociálnych službách), ale nie výdavky a príjmy

na iné činnosti (napr. kadernícke služby pre klientov/ky, rôzne druhy terapií, poplatky za krúžky, vstupné na kultúrne a športové podujatia a pod.).

Právnym východiskom pre určenie akceptovateľných bežných výdavkov je aj § 77 odsek 3 zákona o sociálnych službách.

Za bežné výdavky sa považujú skutočne čerpané bežné výdavky za predchádzajúci rozpočtový rok s ich vecným vymedzením v ekonomickej klasifikácii výdavkov podľa osobitného predpisu. Týmto osobitným predpisom je § 4 ods. 4 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podrobné položky akceptovateľných bežných výdavkov na účely FPP sú uvedené v materiáli „ÚPLNÉ ZNENIE Metodického usmernenia Ministerstva financií Slovenskej republiky k č. MF/010175/2004-42 zo dňa 8. decembra 2004 a vysvetlivky k ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie (ďalej len „Metodické usmernenie“).

Druhy bežných výdavkov spojených s poskytovaním sociálnej služby:

Príjemca je povinný poskytnutý finančný príspevok na prevádzku použiť najmä na úhradu týchto druhov bežných výdavkov spojených s poskytovaním sociálnej služby, t. j. na odborné, obslužné a ďalšie činnosti:

Hrubá mesačná mzda alebo hrubý mesačný plat: hrubá mesačná mzda alebo hrubý mesačný plat zamestnanca, ktorý pre príjemcu vykonáva prácu na základe pracovnej zmluvy. Suma môže zahŕňať základnú mzdu alebo plat, prácu nadčas, náhrady mzdy alebo platu, príplatky a mzdové zvýhodnenia, odmeny a náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti počas prvých 10 dní pracovnej neschopnosti. Z poskytnutého finančného príspevku nie je možné vyplatiť odstupné, odchodné a náhradu mzdy alebo platu za nevyčerpanú dovolenku. Finančný príspevok nie je možné čerpať na úhradu hrubej mesačnej mzdy alebo hrubého mesačného platu zamestnancov, ak bola uhrádzaná z poskytnutého finančného príspevku od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 78a zákona o sociálnych službách,

Poistné a príspevok do poisťovní: poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z miezd alebo plátov v zákonom stanovenom rozsahu, najviac zo sumy prináležiackej k hrubej mesačnej mzde alebo platu, podľa článku 3 ods. 3.2. písm. a) tejto zmluvy. Finančný príspevok nie je možné čerpať na úhradu poistného na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie platené zamestnávateľom z miezd alebo plátov, ak boli uhrádzané z poskytnutého finančného príspevku od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky podľa § 78a zákona o sociálnych službách,

Tuzemské cestovné náhrady: cestovné náhrady pri tuzemských pracovných cestách v zmysle zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných,

Energie, voda a komunikácie: výdavky na všetky druhy energií, vodné a stočné, poštové služby, telekomunikačné služby a internetové služby,

Materiál: potraviny, hotové jedlá, kancelársky materiál, tonery, softvér, čistiace, dezinfekčné

a hygienické potreby, zdravotnícky a rehabilitačný materiál, deratizačný a dezinfekčný materiál, osobné ochranné pracovné prostriedky určené na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnancov pri práci, odborné publikácie a literatúra súvisiaca s činnosťou príjemcu,

Rutinná a štandardná údržba: práce a služby, ktorými sa zabezpečuje bežné fungovanie majetku (udržiavanie a opravy hmotného a nehmotného majetku),

Nájomné za prenájom nehnuteľností, najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom čase a na tom mieste prenehávajú do nájmu na dohodnutý účel nehnuteľnosti toho istého druhu alebo porovnateľné nehnuteľnosti,

Služby: odvoz a likvidácia všetkých druhov odpadov, upratovacie služby, deratizácia, dezinfekcia a dezinfekcia zariadenia, čistenie a pranie osobnej a posteľnej bielizne, kominárske práce, spracovanie účtovníctva a miezd, kopírovanie, revízie a kontroly zariadení, školenia, kurzy, semináre a externé supervízie, ktoré sú zamestnanci povinní absolvovať podľa osobitných predpisov, stravovanie zamestnancov, poplatky za vedenie účtov, správne poplatky, poplatky príslušným inštitúciám za monitorovanie priestorov príjemcu, v ktorých sa vykonáva sociálna služba prostredníctvom signalizačných zariadení, overenie ročnej účtovnej závierky audítorom, ak príjemcovi táto povinnosť vyplýva z § 67a ods. 4 zákona o sociálnych službách, poistenie zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť pri vykonávaní sociálnej služby alebo v priamej súvislosti s touto činnosťou, stravovanie zamestnancov (aj nákup stravovacích poukážok pre vlastných zamestnancov). Dodávka služieb musí byť realizovaná fyzickými/právnickými osobami, ktoré majú predmet dodávky služby registrovaný v príslušnom registri (živnostenský register, obchodný register a pod.).

Odporúčanie hlavného kontrolóra: pri záverečnom zúčtovaní FPP je potrebné poskytovateľovi sociálnej služby zohľadniť len bežné výdavky vynaložené v súlade s vyššie citovaným metodickým usmernením MF SR. Poskytnuté finančné prostriedky prostredníctvom FPP, ktoré boli použité poskytovateľom sociálnej služby v rozpore s citovaným usmernením, resp. aj nad jeho rámec, budú považované za neoprávnené výdavky a poskytovateľ sociálnej služby je povinný ich vrátiť mestu.

Zverejňovanie bežných priemerných výdavkov a reálnych priemerných príjmov vybraných druhov sociálnych služieb mestom.

Novela ustanovila aj povinnosť obce zverejniť pre každý druh ním poskytovanej alebo zabezpečovanej sociálnej služby svoje priemerné bežné výdavky, priemerné príjmy z poskytnutého finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnych službách a svoje skutočne dosiahnuté príjmy z platenia úhrady za sociálnu službu na svojom webovom sídle a aj na úradnej tabuli alebo spôsobom v obci obvyklým a musia byť prístupné k nahliadnutiu na obecnom/mestskom úrade, a to najneskôr do konca februára príslušného rozpočtového roka a v štruktúre podľa §72 ods. 5 zákona o sociálnych službách, najneskôr do konca apríla príslušného rozpočtového roka.

Kontrolné zistenie: mesto nezverejnilo zákonným spôsobom výpočet priemerných príjmov z príspevku podľa § 71, ods 6, zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.

Hlavný kontrolór na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča:

- vypočítať a zverejniť zákonnou formou na webovom sídle výšku príjmu z poskytnutého príspevku na poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov

a Zariadení opatrovateľskej služby z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny v prepočte na jedného prijímateľa za predchádzajúci rozpočtový rok (teda 2022).

Návrh správy o výsledku kontroly bol vyhotovený dňa 14.8.2023.

Návrh odporúčaní a lehôt na predloženie zoznamu splnených opatrení určených hlavným kontrolórom:

1. vypočítať a zverejniť zákonnou formou na webovom sídle výšku príjmu z poskytnutého príspevku na poskytovanie sociálnej služby v Zariadení pre seniorov a Zariadení opatrovateľskej služby z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny v prepočte na jedného prijímateľa za predchádzajúci rozpočtový rok (teda 2022) do 7 pracovných dní.

V zmysle § 21 ods 1 písm b) zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite prednosta Mestského úradu Nové Mesto nad Váhom má oprávnenie podať hlavnému kontrolórovi v lehote do 5 pracovných dní písomné námietky k zisteným nedostatkom, navrhnutým odporúčaniam a k lehote na predloženie písomného zoznamu splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku.

Ak k zisteným nedostatkom, navrhnutým odporúčaniam a k lehote na predloženie písomného zoznamu splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku neuplatníte námietky v určenej lehote, budú sa zistené nedostatky a navrhnuté odporúčania a lehota na predloženie písomného zoznamu splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku považovať za akceptované.

S návrhom správy o výsledku kontroly bol oboznámený a návrh správy o výsledku kontroly prevzal :

Ing. František Sádecký – prednosta Mestského úradu Nového Mesta nad Váhom

.....
Mgr. Peter Bača
hlavný kontrolór